

Delftse Vrouwen aan zet!

Inleiding

Voor u ligt het rapport Delftse vrouwen aan zet!, de uitkomsten van een onderzoek van de werkgroep Emancipatie. Deze werkgroep heeft onderzocht welke instrumenten er in Delft aanwezig zijn om emancipatie en empowerment van Delftenaren te stimuleren. Van de thema's arbeidsmarkt, onderwijs, zorg, mannen en beeldvorming/bewustwording hebben zij een inventarisatie gemaakt van de huidige Delftse mogelijkheden en behoeften.

Vervolgens hebben zij gekeken naar activiteiten en projecten op het gebied van emancipatie en empowerment in andere gemeenten. De vrouwen hebben hun bevindingen voorgelegd aan en doorgesproken met een kritische klankbordgroep.

Na een korte beschrijving van het proces volgt per themagroep een verslag van hun bevindingen en aanbevelingen op het gebied van emancipatie en empowerment in Delft.

Hopelijk zullen deze verslagen een vruchtbare basis voor het te ontwikkelen gemeentelijk emancipatiebeleid vormen.

Wat er aan vooraf ging.....

Op 10 juni 2007 heeft de startbijeenkomst Emancipatie plaatsgevonden in het Stadhuis. Voor deze bijeenkomst zijn ongeveer 40 vrouwen uitgenodigd, die op de een of andere manier betrokken zijn bij het thema emancipatie.

Uiteindelijk zijn er 30 vrouwen naar de bijeenkomst gekomen, waarvan zich 15 hebben opgegeven voor de werkgroep Emancipatie en de andere 15 voor de klankbordgroep.

De werkgroep Emancipatie is vervolgens tot eind september aan de slag gegaan met het inventariseren van projecten en activiteiten op het gebied van emancipatie en empowerment in Delft en in andere gemeenten. Een aantal leden van de klankbordgroep heeft actief op de zijlijn meegedacht en de werkgroep geadviseerd.

Op de bijeenkomst van 10 juni is bij alle deelnemers geïnventariseerd welke verwachtingen vrouwen van het project hebben en welke thema's zij graag onderzocht zien worden. Uit deze gesprekken tussen de vrouwen onderling zijn de volgende aandachtspunten voor het project naar voren gekomen:

- Kansen op de arbeidsmarkt
- Mannen niet vergeten
- Een gelijke verdeling van zorgtaken tussen mannen en vrouwen
- Goede opleidingsmogelijkheden
- Meedoen/participeren in de maatschappij
- Gezondheidszorg en gezondheidsvoorlichting
- Alleenstaande moeders
- Onderscheid allochtoon-autochtoon afschaffen
- Samenwerking tussen vrouwenorganisaties
- Objectief kijken naar wat er al is op het gebied van emancipatie
- Kinderopvang
- Goede infrastructuur
- Armoedebestrijding
- Solidariteit tussen vrouwen onderling

Behoefte is er aan:

- Duidelijke definitie en visie ten aanzien van emancipatie
- Een informatieloket over wat er allemaal is op het gebied van emancipatie, maar ook regelingen, subsidiemogelijkheden, en opleidingsmogelijkheden.
- Ondersteuning van de diverse projecten/activiteiten die er al zijn door de gemeente (financiën)
- Begeleiding op maat voor hoogopgeleide vrouwen en nieuwkomers

- Luisteren naar de ideeën en behoeften van vrouwen zelf (met oog voor waar iedereen zit in dit proces).

In de tweede bijeenkomst met de werkgroep zijn naar aanleiding van de inventarisatie van 10 juni de definitieve thema's van onderzoek vastgesteld, namelijk:

1. **Arbeidsmarkt**
2. **Mannen**
3. **Onderwijs**
4. **Zorg**
5. **Bewustwording en beeldvorming**

Door de werkgroep worden nog twee andere thema's genoemd, namelijk medezeggenschap/besturen en veiligheid. Deze thema's worden voorlopig geparkeerd, maar wel erg belangrijk gevonden.

Op 5 september zijn de werkgroep en een aantal leden van de klankbordgroep bij elkaar gekomen om het onderzoek en de aanbevelingen van de themagroepen te bespreken. In dit rapport kunt u per thema de inventarisatie en de aanbevelingen van de werkgroep en de klankbordgroep lezen.

1. Thema Arbeidsmarkt

Projectnaam: Talent op een zijspoor

Emancipatie gaat over meer dan over vrouwen die meer moeten werken of meer verdienen. Emancipatie betekent: gelijke kansen, vrijheden en verantwoordelijkheden voor iedereen in onze samenleving. Voor vrouwen en mannen, allochtoon en autochtoon, hetero en homo. Echter is een concrete actie nodig.

Aanleiding/Probleemanalyse:

Alleen al het feit dat vrouwen nog steeds minder verdienen dan mannen voor hetzelfde werk. Dat er veel vrouwen (allochtonen) zonder betaald werk zitten, laat zien dat er nog een wereld te winnen is. Ze zijn daardoor erg afhankelijk van hun man of een uitkering.

Doelstelling: het doel van het project is: betaalde arbeidsparticipatie van vrouwen met accent op buitenlandse vrouwen, te doen toenemen.

Vrouwen hebben het meeste last van het regelen van de combinatie van arbeid met zorg. Ze hebben te maken met schooltijden die niet aansluiten op werktijden en dragen daardoor de zorg over de opvang van de kinderen. Uit de "Emancipatiemonitor 2006" van het sociaal en Cultureel Planbureau blijkt dat de helft van de werkgevers nog steeds vindt dat dit niet hun zorg is. Flexibilisering van is hard nodig om vrouwen aan het bedrijf te binden.

Werkwijze/stappenplan

- Contact met doelgroepen via eigen netwerk, vrouwen organisaties, scholen, buitenlandse verenigingen. Projecten in het land identificeren die resultaat hebben opgeleverd omtrent onderwerp.

1. Actie:

2. Op 3 augustus jl. hebben Galia, Victoria en Lucia een gesprek gehad met Bruun van de Steuijt, projectleider "Onbenut talent". Onbenut talent tracht de vrijwillige participatie van allochtonen in Nederland te doen vergroten. Tevens houdt hij zich bezig met werkprojecten voor mensen met grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Heel sporadisch bemiddelt Onbenut Talent voor hoogopgeleide emigranten in het vinden van werk. Volgens gesprek met deze mensen, zijn er weinig die blijvend betaald werk hebben kunnen vinden. Uit gesprek met Bruun v/d Steuijt blijkt dat CWI Delft op dit moment **geen** specifieke begeleiding biedt voor Nuggers (niet uitkeringsgerechtigden), 45+plussers en er zijn geen gepaste programma's/trajecten voor hoogopgeleiden op zoek naar werk.

Beter contact tussen WBB en UWV is aan te raden en actie tijdig ondernemen (bijv. de consulente van UVW mogen niet bemiddelen maar moet een re-integratiebedrijf inschakelen)

3. Steeds meer dames (buitenlandse)vinden een cateringbedrijf erg aantrekkelijk. Wij hebben een groep dames geïdentificeerd die enthousiast zijn een catering bedrijf te willen starten (zie foto's). Deze dames hebben meerdere malen gekookt voor diverse gelegenheden. Ze hebben succes geboekt, hebben vertrouwen in en willen dat verder ontwikkelen (zie onderstaande foto's). ze zitten met vragen over een eventuele training voor ondernemers, financieel risico, subsidie etc.

4. In de maand augustus heb ik contact opgenomen met een groep hoogopgeleide dames uit diverse landen. Deze groep vindt het een prima idee dat de overheid de vrouwen stimuleert om te werken maar deze moet ook zorgen dat ze aangenomen worden. Deze dames worden nauwelijks uitgenodigd voor een sollicitatiegesprek waardoor ze verder gefrustreerd en teleurgesteld raken. Ook vindt deze groep het volgende: Discriminatie allochtonen en vrouwen op arbeidsmarkt moeten we strenger en actief aanpakken. Bedrijven zouden gedwongen moeten worden een goed diversiteitbeleid te voeren, anders krijgen ze een boete.
5. Vrouwen die taalvaardiger en dichterbij de arbeidsmarkt staan, zijn van mening dat er een commissie "Vrouw en arbeid" moet komen. Deze moet een brug-schakelfunctie krijgen. Deze treedt regelmatig als intermediair op. Overheid, scholen, instellingen en andere organisaties weten gebruik te maken van "Vrouw en arbeid" als ze in contact willen komen met vrouwen. Ook zou de commissie arbeidsgerichte trainingen moeten bieden aan vrouwen met ambities/aspiraties die heel graag betaald werk willen verrichten. Deze doelgroep wil voorrang bij sollicitaties, baangarantie, en door te kunnen stromen naar gerichte opleiding. Ondersteuning vanuit de gemeente bij het vinden van werk op basis van de zekerheidswet SUWI (structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen). Volgens deze wet heeft Dienst Sociale Zaken ook de taak om de NUGGERS (niet-uitkeringsgerechtigden) en mensen met ANW (nabestaandenwet) uitkering aan werk te helpen.
6. In Arnhem heb ik een project geïdentificeerd voor hoger opgeleide allochtonen. Dit is een deelproject van de Agenda voor de Toekomst, dat bestaat uit verschillende trajecten om bijstandsgerechtigden aan een baan te helpen. In Arnhem staan, volgens het Centrum voor Werk en Inkomen, per 1 september 296 hoger opgeleiden ingeschreven als werkzoekenden. In Nijmegen staan 246 hoger opgeleiden ingeschreven. Deze getallen rechtvaardigen een regionale aanpak. Dit heeft de volgende voordelen:
 - Meer groepsmatig werken
 - Over korte modulen en duale leerwegen gerichte afspraken maken met onderwijsinstellingen
 - Werkgevers betrekken bij het project, waarbij Nijmegen en Arnhem elkaar op arbeidsmarktterrein aanvullen. Hoger opgeleide anderstaligen worden in een vroeg stadium voorbereid om uit te stromen naar de arbeidsmarkt. Dit is mogelijk door te investeren in intake/assessment, duale trajecten en een actieve werkgeversbenadering. Bovendien worden vacatures bij bedrijven ingevuld binnen werkvelden waar nu een tekort aan arbeidskrachten is. Het project sluit zoveel mogelijk aan bij bestaande kanalen zoals de Regionale Platforms Arbeidsmarkt en de Lerende Regio. Het is de bedoeling dat de randgemeenten van Arnhem en Nijmegen betrokken worden in de projectopzet en mee profiteren van het project.

Resultaten

- Op dit moment nemen er 30 hoger opgeleide anderstaligen deel aan het project.
 - Binnenkort komen er 10 nieuwe deelnemers bij.
 - 10 personen zijn al uitgestroomd.
 - Hoger opgeleide vluchtelingen zijn in een vroeg stadium voorbereid om uit te stromen naar de arbeidsmarkt.
7. Bij multicultureel vrouwencentrum Jasmijn in Groningen www.jasmijn.info heb ik een project geïdentificeerd dat heet Matriamarkt . Dit project heeft al twee groepen voorbereid op het starten van een eigen bedrijf aan huis. Dankzij financiële steun van het Europees Sociaal Fonds kon project Matriamarkt zich ontwikkelen tot een gespecialiseerd begeleidingstraject richting zelfstandig ondernemerschap. Bovendien is er een stichting opgericht die de vrouwen ook na het starten begeleidt. Het onderdeel om de vrouwen voldoende kennis en vaardigheden mee te geven ter voorbereiding op hun bedrijf, is in het project zwaar vertegenwoordigd. Eén dag per week wordt gewerkt aan de persoonlijke begeleiding en training op het gebied van presentatie, klantvriendelijkheid, klachtenbehandeling en telefoon. De persoonlijke begeleiding is gericht op het concreet maken van ideeën en de bewustwording van de consequenties die dat met zich meebrengt. De andere dag wordt in chronologische volgorde gewerkt aan het marktonderzoek, financiële administratie en het schrijven van het ondernemersplan. Daarnaast komen onderdelen aan de orde zoals starten vanuit een uitkeringssituatie, vestigingsvoorwaarden, belasting en verzekering. In de overige dagen hebben de vrouwen de tijd informatie te verzamelen die specifiek is voor hun bedrijf en om deze te verwerken in hun eigen plan. In het najaar van 2007 start een derde groep. Per deelnemer wordt er een bijdrage gevraagd van de gemeente waar de deelnemster woont. Dankzij financiële steun van de provincie Groningen is dit een bescheiden bedrag gebleven. De gemeente Groningen heeft al toegezegd kandidaten toe te laten tot het project, mits zij voldoen aan de voorwaarden. Bovendien steunt de gemeente Groningen in financiële zin de overbruggingsperiode totdat de werving eind september is afgerond. Contactpersoon is Carla Tinschert, 06-45 81 53 57 of c.tinschert@jasmijn.info. Ik heb met haar een afspraak in september as. om hier over te praten.

Aanbeveling naar aanleiding van bevindingen

- Advies voor overheid en bedrijven: zet je eigen werknemers in om nieuw personeel te werven. Netwerken dus. Zoek personeel ook onder vrijwilligers die ervaring hebben verworven bij organisaties. Wij vinden dat de inwoners van Delft recht op voorrang hebben bij sollicitaties boven diegene uit omliggende gemeenten.
- “De parels van Delft” , een Taskforce Vrouwen in leven roepen. Het gaat erom dat de Taskforce bemiddeld, fungeert als bemiddelaar tussen doelgroep en werkgevers, organisaties en overheid. Noodzakelijk is daarin onderscheid te maken tussen verschillende doelgroepen zoals 45+plussers, allochtonen en jongeren (jonge moeders). Deze moet een uitgebreide begeleiding bieden bij het vinden van een baan die moet leiden tot gewenst resultaat.
- Hoger opgeleide anderstaligen in een vroeg stadium voorbereiden om uit te stromen naar de arbeidsmarkt. Dit is mogelijk door te investeren in intake/ assessment, duale trajecten en een actieve werkgeversbenadering. Het is de bedoeling dat de randgemeenten van Delft betrokken worden in de projectopzet en meeprofiteren van het project.
- *Maak de organisatie aantrekkelijker voor vrouwen die hun carrière wél met een gezin willen combineren.*
Te denken valt aan flexibele werktijden, parttime werken (ook in de top!), geen 24-uursbeschikbaarheid, levensloopbeleid, kinderopvang, opleiding en training.
- *Zoek intern en extern expliciet naar vrouwen en allochtonen*
Schakel gespecialiseerde wervings- en selectiebureaus in, zoek in databases met beschikbare vrouwen, besteed speciale aandacht aan de doorstroom van vrouwen.
- *Neem diversiteit op in de beleidsplannen, stel daarbij concrete doelen, zorg voor een breed draagvlak en houd het onderwerp jaar na jaar op de agenda.* Thema: de werkvloer is van iedereen.
- Bieden van bijvoorbeeld:

- a. Tests om inzicht te krijgen in uw mogelijkheden op de arbeidsmarkt. **Eerder verworven competenties** (Linde Gonggrijp) Vooral vrouwen en migranten hebben verborgen competenties die zij bij sollicitatiegesprekken onbenoemd laten. Hierdoor komen hun capaciteiten weinig tot hun recht. Tijdens een workshop EVC leert u uw eigen verworven competenties benoemen en beschrijven in de vorm van een portfolio (FNV) Met dit document kunt u alle sollicitaties met opgeheven hoofd tegemoet zien.
- b. Sollicitatietrainingen, u leert hier onder meer werkgevers te overtuigen van uw kwaliteiten .
- c. Persoonlijke ondersteuning bieden bij het starten van een eigen bedrijf. Informatie en begeleiding bij zelfstandig ondernemerschap met medewerking van KvK Delft. **Pluspunt:** allochtonen worden minder de dupe van discriminatie.

“Mama mag ook werken:” Ideologie over wat een goede moeder is, moet veranderen.

Naam project: "De parels van Delft"

Aanleiding/Probleemanalyse:

Alleen al het feit dat vrouwen nog steeds minder verdienen dan mannen voor hetzelfde werk. Dat er veel vrouwen (allochtonen) zonder betaald werk zitten, laat zien dat er nog een wereld te winnen is. Ze zijn daardoor erg afhankelijk van hun man of een uitkering.

Doelstelling van het project:

Betaalde arbeidsparticipatie van vrouwen met accent op buitenlandse vrouwen, te doen toenemen. Vrouwen hebben het meeste last van het regelen van de combinatie van arbeid met zorg. Ze hebben te maken met schooltijden die niet aansluiten op werktijden en dragen daardoor de zorg over de opvang van de kinderen.

Wat nodig is om het resultaat te maken:

"De parels van Delft" in leven roepen, een centrale Taskforce voor vrouwen.

Wat doet de Taskforce:

§ Deze moet een brug-schakelfunctie krijgen. Deze treedt regelmatig als intermediair op. Overheid, scholen, instellingen, vrouwenorganisaties en andere organisaties weten gebruik te maken van "Taskforce" als ze in contact willen komen met vrouwen.

§ Het voorbereiden van hoger opgeleide anderstaligen in een vroeg stadium om uit te stromen naar de arbeidsmarkt. Dit is mogelijk door te investeren in intake/assessment, en een actieve werkgeversbenadering.

§ Zoekt in databases met beschikbare vrouwen, besteed speciale aandacht aan de doorstroom van vrouwen. Noodzakelijk is daarin onderscheid te maken tussen verschillende doelgroepen zoals 45+plussers, NUGGERS, allochtonen en jongeren (jonge moeders).

§ Biedt voorrang bij sollicitaties en de mogelijkheid voor vrouwen door te kunnen stromen naar gerichte opleiding.

§ Biedt ondersteuning bij het vinden van werk op basis van de zekerheidswet SUWI (structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen). Volgens deze wet heeft Dienst Sociale Zaken ook de taak om de NUGGERS (niet-uitkeringsgerechtigde) en mensen met ANW (nabestaandenwet) uitkering aan werk te helpen.

§ Biedt een uitgebreide begeleiding bij het vinden van een leer/stage plaats die moet leiden tot gewenst resultaat met baangarantie. Werkend leren staat centraal.

§ Tests om inzicht te krijgen in uw mogelijkheden op de arbeidsmarkt. Vrouwen hebben verborgen competenties die zij bij sollicitatiegesprekken onbenoemd laten. Hierdoor komen hun capaciteiten weinig tot hun recht.

§ Biedt persoonlijke ondersteuning bij het starten van een eigen bedrijf. Informatie en begeleiding bij zelfstandig ondernemerschap met medewerking van KvK Delft.

- § Organiseert machmaking/netwerken bijeenkomsten tussen werkgevers en werknemers. Hier, krijgen de werkzoekende de mogelijkheid (informeel) zichzelf te presenteren.
- § Zoekt personeel ook onder vrijwilligers (autodidact) die ervaring hebben verworven bij organisaties. EVC (eerder verworven competenties)
- § Biedt regelmatig workshops over Nederlands cultureel erfgoed en inburgeringstrajecten. Tevens spreekuur over emancipatie.
- § Beschikt over een databank van bedrijven die betrokken zijn bij de Social Return.

Resultaat van het project:

- Hoger opgeleide zijn in een vroeg stadium voorbereid om uit te stromen naar de arbeidsmarkt.
- Het talent/ervaring van 45+ en NUGGERS (niet uitkeringsgerechtigden) worden efficiënt gebruikt.
- 20% van de deelnemers hebben een eigen bedrijf/ ZZP (zelfstandige zonder personeel) gestart.
- Vrouwen worden begeleid naar kwalificering en werk op tenminste MBO-niveau
- Oud- en nieuwkomers, partners van allochtonen worden toegeleid naar school en werk.
- De kinderopvang wordt opgenomen in nieuwbouwplannen, vakantieopvang en in de opvang van uitvaluren van scholen.
- Realisatie van flexibele kinderopvang en buitenschoolse opvang.
- Het starten van een activerende arbeidsmarkt enquête arbeid, zorg en privé onder werknemers uit Delft met als doel het uitwerken van een lokale aanpak van publieke, private en people partnership van waaruit samengewerkt wordt bij het aanpakken van knelpunten in de lokale samenleving.

Rol/taak overheid

- Zorg dat de inwoners van Delft recht op voorrang hebben bij sollicitaties boven diegene uit omliggende gemeenten.
- Zet je eigen werknemers in om nieuw personeel te werven. Ook onder allochtone met talent die zoekend zijn naar een intellectuele uitdaging.
- Neem diversiteit op in de beleidsplannen, stel daarbij concrete doelen. Zorg voor een breed draagvlak en houd het onderwerp jaar na jaar op de agenda. Thema: de werkvloer is van iedereen, maak gebruik van talent.

Aanbeveling:

De ervaring laat zien dat de re-integratie bureaus weinig resultaat hebben geboekt. Deze zijn kostbaar en weinig efficiënt (zie CBS). Beter niet gebruik van te maken. Het re-integratiebureau Kalder is een afrader omdat velen een slechter ervaring mee hebben.

Victoria Schreuder Dobrescu
 Lucia Maarschalkerweert
 Bedriye Yildiz
 Galia Pelova

2. Themagroep Zorg

Inleiding

Hieronder staan onze bevindingen over emancipatie en zorg in de gemeente Delft. We hebben voor verschillende onderdelen van de zorg (gezin, sociaal, ouderen, medisch) gekeken hoe de gemeente probeert de emancipatie te bevorderen.

Met emancipatie in de zorg bedoelen we het verbeteren van de positie van vrouwen in de verschillende onderdelen van de zorg.

Dus in het gezin: welke zorgtaken verleent de vrouw en welke de man?

In de sociale zorg: welke steun is er voor vrouwen, bijvoorbeeld om zich beter bewust te worden van hun rechten?

In de gezondheidszorg: is de toegang en positie van vrouwen gelijk aan die van mannen? (denk bijvoorbeeld aan de traditionele opvatting bij sommige islamitische mannen dat hun vrouwen niet door een mannelijke arts mogen worden behandeld, hebben die vrouwen daar zelf iets over te zeggen?)

Zorg en opvoeding in het gezin moeten ook aandacht krijgen, niet direct voor het bereiken van emancipatiedoelen, maar om maatschappelijke problemen te voorkomen.

Het zorginventarisatie-project heeft als doel verschillende vragen in kaart te brengen ten aanzien van de sociale toegankelijkheid van zorginstaties. De gebruikte cijfers van zorgverleners lijken erop te wijzen dat de fysieke toegankelijkheid niet echt een probleem is.

De zorgsector is bij uitstek een vrouwensector. Bezuinigingen door de nieuwe WMO in de zorgsector hebben grote consequenties voor vrouwen, in het bijzonder allochtone vrouwen.

Emancipatie en zorg in de gemeente Delft

Op het gebied van zorg en emancipatie hebben we in Delft dit gevonden:

www.startpuntwonzorgenwelzijn.nl, zij zijn er om u te informeren, te adviseren en de weg te wijzen op het brede terrein van wonen, zorg, welzijn en de WMO in Delft).

www.ggdwh.nl, de taken van de gemeenschappelijke gezondheidsdienst, GGD zijn samengevat:

- 1.Preventie, gezondheidsproblemen voorkomen
- 2.Acuut optreden bij gevaar voor de volksgezondheid
- 3.Signaleren van gezondheidsbedreigingen
- 4.Samenwerking bevorderen

www.mezzo.nl, Mezzo is de landelijke vereniging voor mantelzorg en vrijwilligerszorg.

In Delft: Bureau voor informele zorg DWO (is voor mantelzorgers en mensen die door ziekte, een handicap of ouderdom in een sociaal isolement dreigen te raken.

www.ggz-delfland.nl, GGZ Delfland behandelt patiënten met een tijdelijke of blijvende psychische stoornis. Ook hebben ze zorgconsulenten in dienst (een schakel tussen hulpverlener en hulpvrager)
www.vgcdelft.nl, is een multiculturele eerstelijns praktijk die psychosociale hulp verleent in vele talen.

Op de volgende terreinen is Delft ook actief:

- Voorkomen van huiselijk geweld tegen vrouwen;
- Stichting Perspectief Vrouwenopvang;
- Gemeentelijke subsidies Kinderopvang;
- Alfabetisering.

Aan Delftse burgers van buitenlandse afkomst geeft de gemeente voorlichtingsbijeenkomsten in eigen taal over de opvoeding, gezondheid en onderwijs.

Wat missen we in Delft rond zorg en emancipatie?

- 1.Kinderoppasmogelijkheden voor alleenstaande moeders in het weekend.
- 2.Zwangerschapverlof voor zelfstandigen.
- 3.Toegankelijke en betaalbare IVF.
- 4.Betrouwbare en efficiënte jeugdzorg.
- 5.Bij inburgering verplicht lessen in zwemmen, fietsen, en sporten voor vrouwen.
- 6.Zorgen dat sport voor alle vrouwen toegankelijk wordt in iedere wijk en in verschillende werk/studiegelegenheden.
- 7.Gratis overblijfmogelijkheden voor elk kind.
- 8.Flexibele openingstijden, werktijden en plaatsafhankelijke dienstverlening, voor mensen om hun werk en zorgtaken te combineren.
- 9.Goedkope kinderopvang met kwaliteit en flexibiliteit mogelijkheden voor alle vrouwen.
- 10.Brede school met vele activiteiten op verschillende locaties zorgt voor logistieke problemen bij de ouders. Als iemand wil dat zijn kinderen zich veelzijdig ontwikkelen, moet hij/zij vrij nemen om hen te

brengen en halen. Ouders staan voor het dilemma 'mijn toekomst (carrière) of de toekomst van mijn kinderen?'

11.Zorgen dat zorgconsulent (speciaal voor vrouwenziekten) een medische achtergrond heeft.

Zorg zonder communicatie bestaat niet. Een goede briefing, duidelijke afspraken en voorbereiding zijn essentieel. Communicatie heeft altijd een doel en een doelgroep waarmee samenwerking nodig is. Feedback is essentieel voor het vasthouden en verbeteren van de kwaliteit.

Tot slot

Bij de verbetering van zorg en emancipatie is respect voor de grote waarde van moederschap en persoonlijke zorg een belangrijke voorwaarde. Wij hopen dat onze bevindingen en suggesties tot zinvolle veranderingen zullen leiden om zo de zorg en emancipatie in Delft verder te verbeteren.

Naam project: " ThuiSTest is voor iedere vrouw het best! "

Aanleiding:

Iedere vijf jaar krijgt elke vrouw tussen 30-60 jaar in Nederland een uitnodiging om deel te nemen aan het bevolkingsonderzoek (WBO).

Waarom hebben wij dit project gekozen:

Op de tweede plaats na de borstkanker staat Humaan Papiloma Virus (HPV). Het is de veroorzaker van baarmoederhalskanker, afgekort (bmhk).

Ondanks screening wordt in Nederland bij ongeveer 600-700 vrouwen per jaar bmhk vastgesteld. Er overlijden jaarlijks in ons land zo'n 200 vrouwen aan deze ziekte.

Ongeveer 85% van alle mannen en vrouwen is ooit in aanraking geweest met dit virus.

Elke jaar 500 000 nieuwe gevallen van kanker.

Doelstelling van het project:

Niet iedere vrouw en meestal van buitenlandse afkomst reageert op de reguliere uitnodiging van WBO. Meer dan 20% van hen reageert helemaal niet. Dit heeft verschillende redenen. Allereerst heeft dat te maken met het niet bekend zijn met bevolkingsonderzoek en daarnaast speelt bij vrouwen ook angst mee. Sommige vrouwen willen niet naar mannelijke huisartsen gaan om een uitstrijkje te maken. In het hele land is de opkomst onder allochtone vrouwen erg laag en worden er op regionaal niveau allerlei opkomstbevorderende projecten uitgevoerd.

Uit onderzoek van SBBW (stichting bevolkingsonderzoek regio West) was de laagste opkomst van vrouwen in 2005 in Wassenaar en Den Haag (52,2 en 54,8%). In Den Haag zijn in 2005 door de voorlichters van het steunpunt VETC (Voorlichting Eigen Taal en Cultuur) van de GGD Den Haag 13 bijeenkomsten georganiseerd. SBBW subsidieert deze bijeenkomsten.

Onderzoekers van de Vrije Universiteit medische centrum in Amsterdam hebben in Noord Holland en Flevoland een thuiSTest uitgevoerd. Het experiment heeft positieve resultaten gekregen. Namelijk, na uitvoering van dit experiment is de opkomst van vrouwen zichtbaar gestegen in deze provincies. De thuiSTest is een nieuw project in Nederland, vandaar dat het nog niet overal aanwezig is.

In Zuid-Holland, namelijk in Delft bestaat deze thuiSTest nog niet. Het is heel belangrijk om de beschermingsgraad van onze vrouwen te verhogen want opkomst van vrouwen in Delft is ook niet zo hoog is: 64,9%. Bij de vroege ontdekking kan bmhk vaak behandeld worden en geheel worden genezen.

Hoe werkt thuiSTest?

/ Demonstratie bijgevoegde hulpmiddelen /

Iedere vrouw krijgt een thuiSTest pakket. Zij kan bij haar zelf via de vagina een testmonster van de baarmoederhals nemen. In de pakket zit een toestemmingsformulier en een gebruiksaanwijzing. Het monster kan de vrouw gratis opsturen naar het laboratorium. Binnen 4 weken krijgt ze de testuitslag.

Rol overheid:

De overheid kan voor uitvoering van dit project toestemming geven (bijvoorbeeld: Federatie Preventie Gezondheidszorg Zuid West Nederland).

Aanbeveling:

Voorlichtingsbijeenkomsten in verschillende talen over het bevolkingsonderzoek organiseren, met medewerking van medische specialisten van de GGD en tegelijk gebruik maken van hoogopgeleide zorgconsulenten met medische achtergrond.

Bijvoorbeeld bij Vrouwkind centrum te Delft, of bij verschillende lokale wijk - en buurthuizen, of bij Vrouwenstichtingen, scholen enz.

Conclusie:

Uit ons onderzoek is gebleken dat de GGD van de Gemeente Delft hiervoor een subsidie en alle benodigde materialen en informatie kan krijgen bij de landelijke stichting SBBW.

Tenslotte is noodzakelijk gebruik te maken van onze capaciteiten om gezondheidsvoorlichtingen in verschillende talen te geven aan vrouwen.

Thema 's voor voorlichtingen voor vrouwen in Delft en omgeving:

1. Botontkalking
2. Baarmoederhals kanker. Wat is HPV?
3. Borstkanker - hoe belangrijk vroege opsporing en behandeling?
4. Kinderopvoeding en kindermishandeling
5. Lichaamsverzorging
6. Sport
7. Homoseksualiteit
8. Leefstijl (roken, drugs enz.)
9. Erfelijke ziekten
10. Reuma en nieuwe behandelingsmethoden
11. Geneeskrachtige planten
12. Chronische ziekten
13. Slaapproblemen
14. Depressie en gevolgen
15. Gezond eten en drinken
16. Overgang

Voorzitter landelijke bevolkingsonderzoek mevr. Birgit Goddijn kan ons met voorlichtingsmaterialen ondersteunen .

Projectnaam: Houd geweld niet achter de voordeur

Wij willen het probleem van huiselijk geweld inzichtelijk maken en alle Delftse vrouwen alert maken om zo snel mogelijk hulp te zoeken op het moment dat er sprake is van huiselijk geweld.

Aanleiding/ probleemanalyse

Huiselijk geweld is geweld tussen personen in huiselijke kring, bijvoorbeeld personen die een relatie met elkaar hebben. Het gebeurt 'achter de voordeur', maar het is de meest voorkomende vorm van geweld. Huiselijk geweld kan lichamelijk zijn, maar ook seksueel en geestelijk, zoals vernedering. Ook eerwraak hoort erbij.

Van alle Nederlanders is 45 procent ooit slachtoffer geweest van huiselijk geweld.

Zo'n 200.000 vrouwen hebben er regelmatig mee te maken. 50.000 vrouwen hebben zelfs stelselmatig te maken met mishandeling. Gemiddeld duurt het drie jaar voordat een slachtoffer van huiselijk geweld aan de bel trekt. Nu wordt er nog maar in 6 procent van de gevallen aangifte gedaan. Jaarlijks overlijden 50 tot 70 vrouwen aan de gevolgen. Ook mannen worden mishandeld in hun thuissituatie, maar het geweld tegen hen is vaak minder ernstig.

Doelstelling

De doelen van het project zijn:

- 1) Het signaleren en bespreekbaar maken van huiselijk geweld;
- 2) Het isolement waarin slachtoffers van langdurig huiselijk geweld raken, helpen doorbreken, door met name vrouwen zich meer van hun identiteit en eigen kracht bewust te maken;
- 3) Het vergroten van de veiligheid van gezinnen waarin huiselijk geweld voorkomt en het voorkomen van trauma's en achterstand in de ontwikkeling bij slachtoffers en kinderen.

Huiselijk geweld blijft te vaak achter de gesloten deur, maar het is strafbaar. Vrouwen moeten durven hulp te gaan zoeken. Zij kunnen anoniem bellen met het advies- en steunpunt geweld DWO. Belangrijk is dat vrouwen ook aangifte doen bij de politie, want zo kunnen ze op de juiste en snelle manier geholpen worden.

Aanbevelingen:

Bij ernstig geweld word je (als je hulp vraagt) op de juiste manier geholpen door de politie, vrouwenopvang, hulpverleners en de gemeente.

Bij milder geweld is het beter niet te lang te aarzelen; vrouwen moeten zich niet schamen, het is niet hun schuld. Ze moeten weten dat ze terecht kunnen bij hulpverleners.

Het zou goed zijn als het slachtoffer hulp kan krijgen van een vertrouwd persoon die een beroepsgeheim heeft. Vrouwen hebben recht op een veilige en prettige ruimte waar informatie gegeven kan worden door deskundige personen op het gebied van huiselijk geweld. Een vertrouwenspersoon kunnen spreken zou goed zijn, het verlaagt de drempel. Bijvoorbeeld via een spreekuur huiselijk geweld. De aanpak van politie en justitie, de consequenties van langdurige mishandeling, invloed op het gezin, persoon zelf en vooral op kinderen moet besproken kunnen worden.

Ook zouden er regelmatig cursussen assertiviteit en weerbaarheidstraining aan vrouwen gegeven kunnen worden. Hiervoor zou het Vrouwkind centrum een geschikte plaats kunnen zijn.

Dit centrum moet toegankelijk worden voor alle vrouwen, activiteiten moeten breder en aantrekkelijker worden. Vrouwen zouden ook kunnen worden uitgenodigd bij activiteiten in een andere gemeente, zodat vrouwen met elkaar hun ervaringen kunnen uitwisselen. Deze voorzieningen kunnen bijdragen aan de emancipatie van vrouwen.

Bevindingen in Delft

Ben je in direct gevaar, aarzel dan niet en bel 112.

- Stop huiselijk geweld 0900- 0400484
- www.steunpunthuiselijkgeweld.nl
- www.huiselijkgeweld-dwo.nl
- www.politie.nl (Politie Haaglanden) Zij doen het landelijk goed om huiselijke geweld aan te pakken.
- www.vozh.nl (Vrouwenopvang Zuid-Holland) Zij hebben veel ervaring en kennis om het slachtoffer te helpen.

- De gemeente Delft neemt de problemen serieus.
- Voorlichtingen in eigen taal voor huiselijk geweld (door de gemeente)
- Op basisscholen zijn er schoolmaatschappelijk werkers aanwezig voor alle vragen rondom huiselijk geweld.
- Op middelbare scholen zijn er vertrouwenspersonen aanwezig

Alles begint bij een veilige basis thuis. Dan kan interne emancipatie van vrouwen zich ontwikkelen. Daarna kan ze met zelfvertrouwen en met eigen identiteit de samenleving kleurrijk maken.

Nushaba Mirzazade
Banafshe Najal Hosseini
Suchandana Roy

3. Themagroep Onderwijs

Op het gebied van onderwijs en emancipatie hebben we in Delft veel kunnen vinden. Op het internet is veel van de informatie over onderwijs vooral gericht op de "Allochtonen".

Internet:

- Platform allochtonen ouders in Utrecht
- Ambassadeursnetwerk (helpt allochtonen aan banen en stage) bron: NICIS instituut
- Kleurrijke Leerwerkplekken (MKB) midden Holland)

Delft:

- Voorschoolse opvang (aanpak taalachterstand)
- Kopklas en schakelklas
- Huiswerkbegeleiding/ouderbetrokken (samen Leren In de Middag) SLIM
- Mentoring (de Juist Keuze)

We hebben het mentorproject 'de juiste keuze' gekozen dat in Delft is opgezet met als doel allochtonen ouders te ondersteunen bij het vinden van de school die bij hun kinderen past. Hierbij ligt de focus op het begeleiden van gezinnen in de overgang van primair naar voorgezet onderwijs.

Tot op heden veel actie plaatsgevonden, verschillende projecten zijn uitgewerkt en ontwikkeld op het gebied van de onderwijs binnen Gemeente Delft.

Tot nu toe zijn de meeste projecten gebaseerd op het helpen van verschillende aspecten van allochtonen, maar ik zou een project willen voorleggen dat alle ouders en leerkrachten met behoefte aan hulp bereikt, zodat de kinderen daar voordeel van hebben.

Dit nieuwe project is het bemiddelen tussen de ouders en de leraren. Het gedetailleerde projectvoorstel "Mediation" kun je hieronder lezen.

Projectnaam: Mediation

Aanleiding/Probleemanalyse:

Onderwijs is de basis van de gehele samenleving.

Wanneer kinderen op de basisschool al niet gelijk behandeld worden of niet voor vol worden aangezien belemmert dit de emancipatie van de samenleving. Immers zullen die kinderen anders nooit hun rechtmatige posities kunnen innemen in de Nederlandse maatschappij.

Het probleem tussen de ouders en de school ontstaat vooral wanneer het kind naar het voortgezet onderwijs gaat. Door de terughoudendheid van de ouders en leraren die niet de moeite nemen om alles helder uit te leggen ontstaan er vaak communicatieproblemen.

Doelstelling van het project:

De enige manier om dat dringende probleem op te lossen is door voorlichting te geven aan de ouders. Ze moeten vooral beseffen dat de eindverantwoordelijkheid bij hen ligt. Een assertiviteitscursus voor de ouders zodat die gaan inzien dat ze vooral de discussie moeten aangaan over de belangrijke zaken rondom het onderwijs zou al een stap in de goede richting zijn. Niets is zo zonde als een verspilde kans.

Het project moet er ook voor zorgen dat leraren meer begrip leren opbrengen voor de situatie van de ouders, een voorlichting hierover zou wonderen doen.

Conclusie:

Het project zou zich op twee verschillende manieren met hetzelfde probleem moeten bezighouden, enerzijds heb je de bemiddeling in een conflictsituatie en aan de andere kant de ouders doordringen van het feit dat ze zich vooral moeten bezighouden met de opleiding van hun kind.

Meer voorlichtingen richting de ouders en de leerkrachten die ervoor zorgen dat de interculturele verhoudingen goed begrepen worden. De voorlichting voor de ouders zou gegeven moeten worden in de vorm van een assertiviteitstraining. Er moet vooral ook aandacht gegeven worden aan de driehoeksverhouding tussen het kind, de school en de ouders.

Verder zal het project moeten aansluiten bij het al reeds bestaande mentorproject (de juiste keuze)

Naam project: "Vrouwen Mentor"

Inleiding:

Vrouwen die willen werken, van baan willen veranderen ondervinden hierbij vaak problemen. Jonge vrouwen die op zoek zijn naar een geschikte stageplaats ondervinden vaak problemen bij het vinden van een stageplaats. Vrouwen die zowel laag als hoogopgeleid zijn hebben problemen met het vinden van een (betere) baan. Oorzaken hiervoor kunnen zijn; taalachterstand, gebrek aan werkervaring, weinig of geen netwerk, weinig of geen ervaring met vrijwilligerswerk, slechte communicatie op het werk waardoor kleine conflicten enorm kunnen escaleren.

Doelstelling van het project:

Vrouwen op hun eigen niveau en tempo begeleiden naar een opleiding, vrijwilligerswerk of een (betere) baan.

Doelgroep:

- Vrouwen vanaf 16 jaar
- Vrouwen zowel van allochtone als autochtone afkomst.
- Vrouwen die op zoek zijn naar een geschikte stageplaats
- Vrouwen die op zoek zijn naar vrijwilligerswerk
- Vrouwen die op zoek zijn naar een baan
- Vrouwen die op zoek zijn naar een betere baan
- Vrouwen die een eigen bedrijf willen beginnen
- Vrouwen die mantelzorg verlenen

Projectopzet:

Er worden 2 bestanden opgezet, een bestand van vrouwen die deskundig zijn op of ervaring hebben met begeleiden en affiniteit hebben met deze doelgroepen (te denken aan vrouwen uit het onderwijs, uit het bedrijfsleven, uit het welzijnswerk enz.).

Daarnaast een bestand van vrouwen die behoefte hebben aan begeleiding.

Vrouwen worden door de "projectleider" aan elkaar gekoppeld. Gezamenlijk worden de wensen en de behoeften in kaart gebracht, tijdsplanning gemaakt.

Wekelijks komen de mentor en de vrouw bijeen voor minimaal 2 uur.

Om het netwerk van de vrouwen uit te bereiden en te versterken wordt er maandelijks een informele bijeenkomst georganiseerd wat bestaat uit een korte inleiding over een onderwerp dat interessant is voor de vrouwen waarna men met elkaar ervaringen kan uitwisselen.

Als de vrouwen al een cursus/opleiding of in een bepaald (re)integratie traject zitten zal deze begeleiding hierop een aanvulling zijn. Het is zeker niet de bedoeling dat het de plaats inneemt van waar men al mee bezig is. Het zal de vrouwen juist stimuleren om door te gaan met hun activiteiten.

Werving:

Voor de werving van de vrouwen:

- alle zelforganisaties in Delft
- alle buurthuizen
- organisaties die op enigerlei wijze betrokken zijn bij deze vrouwen
- de bij ons bekende actieve vrouwen

Bedriye Yildiz
Farhia Mumin
Monireh Kalantary

4. Themagroep mannen**1. Mannen en Emancipatie**

Bij de start van de werkgroep als geheel waren we het snel met elkaar eens: als je het hebt over emancipatie van vrouwen dan hebben mannen daar ook een rol in. Bij de mannen moet er ook iets veranderen, wil de emancipatie van vrouwen mogelijk zijn.

Als themagroep 'Mannen en emancipatie' hebben we ons erover gebogen wat dat 'iets' zou moeten zijn, wat er in Delft aan gedaan wordt en welke initiatieven er in Nederland zijn waarvan we in Delft kunnen leren en die Delft een betere plek voor mannen en vrouwen kunnen maken dan het al is.

In onze themagroep hebben we discussie gevoerd over wat mannen met emancipatie te maken hebben.

Als gesproken wordt over emancipatie en emancipatiebeleid zijn de volgende begrippen van belang: emancipatie, diversiteitsbeleid, gendermainstreaming en empowerment. Deze begrippen worden uitgebreid toegelicht in bijlage 1.

Wel vermelden we hier de betekenis van het begrip emancipatie in het woordenboek:

- streven naar gelijkgerechtigheid, zelfstandigheid, eerlijker maatschappelijke verhoudingen
- toekenning van gelijke rechten

Als werkgroep zijn we tot de conclusie gekomen dat mannen op twee manieren met emancipatie te maken hebben:

- het is nodig dat ze meewerken aan, bijdragen leveren aan en zich inzetten voor de emancipatie van vrouwen
- er zijn jongens/mannen die achterstanden hebben op meisjes/vrouwen en het is belangrijk dat die achterstanden worden opgeheven

Een korte toelichting op de achterstanden van mannen is hier nuttig.

Mannen hebben een achterstand op het gebied van zorgzelfstandigheid en zorgverantwoordelijkheid. Maar er is meer aan de hand. Op scholen presteren jongens gemiddeld slechter dan meisjes en hebben ze meer gedragsproblemen. Jongeren die problemen veroorzaken zijn veelal van het mannelijk geslacht.

Voor vrouwen zijn er allerlei projecten, plaatsen en trajecten (geweest) om zich (persoonlijk) te kunnen ontwikkelen. Voor mannen is dit minder het geval.

Net als voor vrouwen geldt voor mannen dat het belangrijk is dat ze 'lekker in hun vel zitten', zich een nuttig lid van de maatschappij kunnen voelen, eigenwaarde hebben, hun talenten kunnen inzetten. Het ontbreken hiervan kan van negatieve invloed zijn op hun relatie met vrouw en kinderen. Bovendien worden mannen vaak niet meegenomen in de ontwikkeling die hun vrouwen doormaken.

Concrete onderwerpen op het gebied van mannen en emancipatie zijn:

- mentaliteitsverandering (zowel bij mannen als bij vrouwen)
- voorkomen en stoppen (huiselijk) geweld tegen vrouwen
- het toestaan van keuzemogelijkheden voor vrouwen
- het stimuleren van vrouwenemancipatie door mannen, niet alleen in hun privésituatie, maar ook als werknemer, werkgever, politicus, beleidsmaker enz.
- herverdeling van huishoudelijke taken
- betrokkenheid van mannen bij de opvoeding van kinderen en de zorg voor kinderen
- wijze van opvoeding van jongens (en meisjes)
- (persoonlijke) ontwikkeling van mannen

Overigens constateren wij dat er allerlei soorten mannen zijn: werkende mannen, huismannen, taken combinerende mannen vaders, echtgenoten, alleenstaande mannen

weduwnaars

jonge vaders (tienvaders)

gescheiden vaders

homo's, hetero's

jongens, volwassen mannen

mannen afkomstig uit verschillende landen en plaatsen, uit verschillende culturen, met een verschillende opvoeding

laag opgeleid, hoog opgeleid

Deze lijst kenmerken is niet uitputtend. We noemen het hier omdat het belangrijk is om beleid en activiteiten af te stemmen op de doelgroep waar je mee werkt.

2. Mannen en Emancipatie in Delft

De Themawerkgroep heeft de stadsgids geraadpleegd en op internet gekeken.

We hebben geen specifieke projecten of organisaties gevonden die zich bezig houden met mannen en emancipatie.

Wel zijn er organisaties die zich als onderdeel van hun werkzaamheden hier activiteiten op ontwikkeld hebben.

Bekend is dat de middelbare scholen het vak verzorging hebben ingevoerd.

De politie Haaglanden heeft een beleid op het gebied van huiselijk geweld dat onder andere inhoudt dat de dader uit huis wordt gehaald en niet het slachtoffer.

Het was in het korte tijdsbestek en gezien de vakantietijd niet mogelijk om uitgebreid onderzoek te doen naar wat welke organisatie in Delft doet op dit gebied.

3. Mannen en Emancipatie-projecten buiten Delft

Bij onze zoektocht naar bestaande projecten buiten Delft hebben we gebruik gemaakt van internet, kranten en hetgeen andere werkgroepleden aan projecten tegenkwamen.

Op het internet is niet direct op het onderwerp mannen en emancipatie veel te vinden.

Wat we wel vonden:

- de huismannen site
- een europees project over taakverdeling e.d.: pariteia (het onderzoeksverslag kan gratis gedownload worden)
- als je 'vaders' googelt komen er veel sites te voorschijn: over vaderschap, maar ook bijvoorbeeld over gescheiden vaders die hun kinderen niet meer mogen zien
- diverse activiteiten en projecten gericht op mannen.

Hierna geven we een beschrijving van diverse bestaande projecten in Nederland. Een van deze projecten sprong er uit omdat daar allerlei activiteiten georganiseerd worden op het gebied van mannen en emancipatie: het Vadercentrum Adam in Den Haag. Hier is de werkgroep op excursie geweest en hiervan doen we uitgebreid verslag.

Projecten

Cursus emancipatie voor mannen in de moskee (Amersfoort)

In de Mevlanamoskee in Amersfoort volgen Turkse mannen een cursus emancipatie. De cursus wordt in het Turks gegeven door een man. Onderwerpen die onder andere aan de orde komen zijn onder andere opvoeding van kinderen, eerwraak, radicalisering en huiselijk geweld.

Boys in the Picture (Amsterdam)

SSA Amsterdam heeft een training ontwikkeld voor jonge Afro-caribische, Turkse en Marokkaanse jonge mannen (16-25 jaar).

Veel problemen die jongens tegenkomen in hun ontwikkeling naar volwassenheid vloeien voort uit ideeën en opvattingen die zij van de straat oppikken over hoe en wat mannelijkheid is. Zij definiëren mannelijkheid veelal in de termen van hoe stoer je moet zijn, hoeveel je kunt drinken of hoeveel meisjes je kunt versieren. Een onderdeel van het programma is jongemannen te leren diepgewortelde en disfunctionele concepten te transformeren naar meer functionele concepten. In dit programma wordt veel gewerkt vanuit lichaamsgerichte opdrachten die mannen leren om dichterbij hun emoties te komen zonder het gevoel te hebben dat zij daardoor hun mannelijkheid verliezen.

Projecten van Scala, expertisecentrum voor emancipatie en participatie (Rotterdam)

Vaders doen mee!

Het project Vaders doen mee! richtte zich op vaders met zonen in de leeftijd van 0 tot 12 jaar. De deelnemende vaders hebben drie bijeenkomsten bijgewoond waarin zij de dialoog aangingen over opvoedingsstijlen en opvoedingsculturen. Dit met het doel om de dialoog tussen verschillende bevolkingsgroepen te laten plaatsvinden wat leidt tot meer inzicht en respect voor elkaar waardoor integratie tot stand komt. Verder werd gewerkt aan bewustwording van het belang van hun rol in de opvoeding van hun zonen.

Respect man!

Aan het project Respect Man! hebben 24 jongens van Nederlandse, Antilliaanse en Marokkaanse afkomst deelgenomen. Respect Man! is opgezet omdat er jongens in Rotterdam zijn die te weinig respect hebben voor anderen. Zij hebben niet het gevoel dat erbij horen in de samenleving. De jongens die meededen aan dit project hebben een serie van zeven bijeenkomsten gevolgd waarin onderwerpen als cultuur, normen en waarden en relaties aan bod kwamen. Op deze manier kregen de jongens meer inzicht in en respect voor de cultuur van anderen. Tevens werden zij zich meer bewust van hun eigen cultuur, gedrag en de gevolgen van hun gedrag.

Rotterdamse Vaders

In dit project komen migrantenvaders aan het woord over wat ze willen en vinden van hun eigen opvoedingsmethoden, opvoedingsmodellen, wensen en belemmering.

Doel van het project is een boek te maken waarin de opvoedingsverhalen en visie van 10 vaders woonachtig te Rotterdam ruim aan bod komen. Via de vaders wordt er gekeken naar de drie generaties van grootvader-vader-zoon/dochter om de culturele en persoonlijke opvoedingsstijlen in kaart te brengen.

Rots en water trainingen voor jongens (landelijk)

Het Rots&Waterprogramma kan beschouwd worden als een weerbaarheidsprogramma, maar dan een dat zich onderscheidt van andere programma's door zijn meervoudige doelstelling en het brede pedagogisch perspectief waarbinnen de training van weerbaarheid een wezenlijke, natuurlijke functie vervult. De ontwikkeling van de fysieke weerbaarheid is niet alleen doel op zich maar is vooral ook middel om mentale en sociale vaardigheden te ontwikkelen. Het mensbeeld dat in Rots en Water wordt geschetst omvat de sociale identiteit, de psychologische identiteit en de spirituele identiteit.

Het programma bedient zich van een psycho-fysieke didactiek hetgeen wil zeggen dat, startend vanuit een fysieke invalshoek, mentale en sociale vaardigheden worden aangereikt en verworven. Het programma is derhalve zeer fysiek en wordt ondersteund d.m.v. korte groepsgesprekken, waarin ruimte is voor zelfreflectie, en het maken van korte opdrachten. Voor deze invalshoek is gekozen omdat vooral jongens in de eerste plaats fysiek in de wereld zijn. Zij beschikken over een enorme dosis energie die uitnodigt, en soms dwingt, tot bewegen. Daarnaast is het ook zo dat de meeste jongens, vergeleken met de meeste meisjes, meer moeite hebben met het verwoorden van gedachten, gevoelens en emoties.

Jongens volgen meer een fysiek-emotionele ontwikkelingsweg (zelfkennis door bewegen, doen, onderzoeken) Meisjes volgen meer een verbaal/rationeel-emotionele ontwikkelingsweg. (zelfkennis door reflectie en verbale communicatie)

De psycho-fysieke didactiek van het Rots en Water programma voegt beide ontwikkelingswegen samen in één programma.

Project Pariteia (Europese commissie)

Pariteia is een Europees project, georganiseerd vanuit Brussel. Als vrouwen een grotere rol op de arbeidsmarkt willen krijgen zullen de mannen meer en anders moeten gaan zorgen. Een betere verdeling van taken tussen mannen en vrouwen is het credo. Hier is middels onderzoek niet alleen in Nederland naar gekeken maar ook in enkele andere Europese landen (Italië, Letland, Polen en Spanje). Organisaties, instanties en instellingen worden aangemoedigd om mannen een intentieverklaring van dit project te laten ondertekenen. Dit moet leiden tot gender equality (seksegelijkheid).

Dit project is onder meer vormgegeven door drs. Hugo Swinnen, Sandra ter Woerds van het Verwey-Jonker instituut en Prof. Jan Willem Duyvendak van de school van sociale wetenschap aan de universiteit van Amsterdam.

Vader centrum Adam (Den Haag)

Sinds september 2000 bestaat er in het Haagse stadsdeel Laak Vadercentrum Adam, een ontmoetingplaats voor mannen uit diverse culturen. Adam is geen vrijblijvende ontmoetingsplaats of alternatieve hangplek waar mannen elkaar alleen voor de gezelligheid en ontspanning tegenkomen. De opzet is tot stand gekomen doordat vaders hun vrouw en kinderen zagen groeien en ontwikkelen en zij bleven dan achter.

Er komen rond de 2500 mannen uit 50 diverse culturen. Waarvan er ongeveer 20% autochtoon zijn. Leeftijdsklasse is tussen de 18 en 82 jr.

Het vadercentrum heeft ambitieuze doelen, een paar zijn:

Het vergroten van de persoonlijke ontwikkeling

Het verbeteren van de maatschappelijke participatie

Het verbeteren van de Nederlandse taalvaardigheid

Het trainen in coachend ouderschap

Het verwerven van een plek op de arbeidsmarkt en/of in het vrijwilligerswerk

Ze kunnen hier tevens werken aan hun persoonlijke ontwikkeling, zelfontplooiing en bewustwording. Het centrum is actief op het terrein van samenlevingsopbouw, kunst en cultuur, recreatie, educatie, gezondheid, opvoeding en armoedebestrijding.

Er wordt een scala aan activiteiten georganiseerd, zoals cursussen, bijeenkomsten, trainingen, voorlichtingen, feesten, manifestaties, uitwisseling enz. enz.

Er is geen structurele kinderopvang, dit gezien de tijden van de cursussen. Er worden rond de 24 cursussen per week gegeven, dit tegen een kleine vergoeding van € 0,50 per les. Een cursus gaat door als er minimaal 12 aanmeldingen zijn.

De mannen krijgen bijvoorbeeld een cursus naaien, in 12 weken leren ze hoe ze een broek en hemd kunnen maken. Naast de cursus mogen ze gebruik maken van de naai ruimte om zelf kleding te verstellen als ze zelf niet beschikken over een naaimachine.

Het centrum heeft een winkel waar mannen een pak of kostuum kunnen lenen, bijvoorbeeld als ze moeten solliciteren. Dit is geheel kosteloos. De ruimte onder het pand fungeert als magazijn. De pakken worden gestoomd en weer klaar gemaakt voor de volgende. Als ze zijn aangenomen bij de baan dan mogen ze het pak behouden en tevens een 2e uitzoeken.

Er is een eigen keuken waar kooklessen worden gegeven. De keuken wordt ook gebruikt voor het dagelijks koken voor de vrijwilligers en de mannen die het centrum bezoeken. Tegen een kleine vergoeding kunnen ze een maaltijd nuttigen.

Het centrum is open van 13.00 - 21.00. de mannen die het centrum bezoeken hebben over het algemeen een betaalde baan. Doordat de mannen een cursus behang/schilder en timmeren hadden gevolgd konden ze toen het pand werd verkregen, het zelf opzetten en verbouwen. De affiniteit voor het centrum was daardoor gelegd.

Er zijn inmiddels ook wachttijden, vele mannen hebben zich aangemeld als vrijwilliger. Momenteel zijn er 51 vrijwilligers actief.

Het centrum sluit tijdens de zomervakantie voor 4 weken. De 1e week van de vakantie wordt er een activiteitenweek georganiseerd, vaak voor het hele gezin. Dit jaar was er een zomerschool opgezet. In de ochtend kregen de gezinnen les en in de middag werd er een activiteit georganiseerd. de laatste week van de vakantie wordt meestal gebruikt om het centrum schoon te maken en de vaders weer te activeren voor de periode daarna, in die week zijn er geen activiteiten en cursussen. Voor kerst geldt dat het huis collectief 2 weken wordt gesloten.

Sinds september 2005 bevindt zich in het vadercentrum een "weggeef winkel"

Het zijn gebruikte spullen die nog een tweede leven gegund wordt. Per dagdeel bezoeken 100 á 200 klanten de winkel. Mensen uit de wijk die in het bezit zijn van een Ooievaarspas of kunnen aantonen dat ze minima zijn, mogen hier 5 kleine attributen en 1 groot voorwerp (bankstel, computer, koelkast bed) gratis meenemen.

Iedere dinsdag is er een open huisvergadering. Een ieder kan punten aanleveren in een speciaal schrift. Op de vergadering worden deze punten dan belicht en besproken.

Het centrum krijgt een jaarlijkse subsidie van de gemeente, een productfinanciering. Daarnaast zijn ze afhankelijk van donaties/giften en fondsen. Wat eerst een wijkcentrum was is nu een stedelijke centrum geworden. Mannen vanuit andere wijken komen geregeld bij het vadercentrum aankloppen. Daarnaast worden er altijd andere verenigingen benaderd om bij het centrum betrokken te worden, hierdoor ontstaat er een uitwisseling.

Zowel landelijk als internationaal zijn er contacten. Het vadercentrum wordt door vele steden bezocht om informatie op te doen m.b.t het organiseren van activiteiten voor mannen. Ook verschillende ministeries bezoeken het centrum voor afstemming, informatie of het leggen van contacten.

4. Aanbevelingen

De themawerkgroep Mannen en emancipatie doet de volgende aanbevelingen voor het emancipatiebeleid in Delft:

- 1) Het ontwikkelen van een vergelijkbare plek en van een vergelijkbaar aanbod aan activiteiten als het Vadercentrum in Den Haag
- 2) Het ontwikkelen en uitvoeren van activiteiten gericht op jongens waardoor zij zich medeverantwoordelijk gaan voelen voor relationele en gezinsvraagstukken, o.a. op het gebied van seksualiteit, opvoeding en zorg
- 3) Het ondertekenen van de intentieverklaring van Pariteia door de gemeente
- 4) Het bevorderen dat instanties, organisaties en bedrijven in Delft deze intentieverklaring ondertekenen

Onze eerste aanbeveling staat bewust op nummer 1 omdat in een vadercentrum of mannencentrum aan veel doelstellingen op het gebied van mannenemancipatie tegelijk gewerkt kan worden.

Monique Toonen
Deborah Biswane
Wilma de Haan

5. Themagroep Bewustwording en Beeldvorming

I. INTRODUCTIE EN WERKWIJZE

I.1. WAT

Het woord “Emancipatie” komt van het Latijnse “emancipare”, d.w.z. *ex* (uit) en *mancipium* (in de hand genomen, eigendom). Bij emancipatie gaat het dus om vrijheid te verwerven. Het gaat er ook om, om te identificeren welke “hand” onrechtmatig bezit heeft genomen van en beperkt wat vrouwen zijn en/of willen en kunnen. (of zichtbare hand d.m.v. maatschappelijke beperkingen en/of invloed van anderen of onzichtbaar d.m.v. ideeën, tradities, vooroordelen)

Bij het thema bewustwording/beeldvorming gaat het in het bijzonder over:

- hoe vrouwen over zichzelf denken en hoe dit hun persoonlijke keuzes beïnvloedt.
- hoe vrouwen in de media worden gepresenteerd
- hoe in het algemeen over vrouwen wordt gedacht en hoe dit zowel persoonlijke keuzes als ook politieke of maatschappelijke keuzes* beïnvloedt. (*met name budgetindeling van publiek geld, onderwijssystemen, wetgeving, zorg, kinderopvangregeling, CAO afspraken of ook informele beslissingen zoals sollicitatie of promotieprocedures in bedrijven).

In de werkgroep is er vooral gefocust op de situatie in Delft en in Nederland. Onder vrouwen worden alle vrouwen in Delft en in Nederland verstaan, ongeacht leeftijd, gezondheidstoestand, sociale klasse, opleidingsniveau, seksuele voorkeur, religie, etnische/nationale achtergrond etc.

I.2. WAAROM IS EEN EMANCIPATIE WERKGROEP ECHT NODIG?

Nederland wordt vaak gezien als een Europees rijk en democratisch land met een reputatie van tolerantie en vrijheid met name op het drugsbeleid en seksueel gebied. Is er niet reden genoeg om te denken dat de vrouwen emancipatie voltooid is, zoals vaak wordt waargenomen in de politieke en maatschappelijke discussie?

De statistieken over de lage participatie van vrouwen aan de top van bedrijven of in de politiek in Nederland zijn concrete voorbeelden dat er een verandering moet komen. In kranten worden vrouwelijke politici vaak afgerekend op hun uiterlijk. De illustratie hiernaast plaatst de “nieuwe” vrouw in mannenkleding die buitenhuis werkt, tegenover de traditionele vrouw die thuisblijft voor huishouden en kinderen: is er iets echt veranderd in Nederland mbt het debat of thuisblijven voor de kinderen of carrière maken?

Het lijkt dat wie dan nog volhoudt dat emancipatie voltooid is, bewust zijn rationele denken uitgeschakeld moet hebben.

I.3. HOE: ALGEMENE ESSENTIËLE PRINCIPES

Vrijheid staat centraal in het begrip emancipatie. Vrijheid impliceert keuzemogelijkheid en verantwoordelijkheid voor zichzelf. Vrijheid met verantwoordelijkheid is een begrip waarop de Nederlandse maatschappij, politieke systeem (democratie) en economie opgebouwd is. Daarom zijn de volgende principes geïdentificeerd als van belang om emancipatie te bewerkstelligen. .

- Interne en externe emancipatie:* Emancipatie begint bij de vrouw zelf (er is dus sprake van een behoefte aan interne emancipatie die interne obstakels of druk wegneemt). De obstakels zitten vaak in onuitgedaagde gedachtes, tradities. (beelden die vrouwen over zichzelf gevormd hebben of die door anderen weer teruggespiegeld worden – denk aan het schoonheidsideaal of de supervrouw of huismoederrol beschreven als rolmodellen in de media). Er is dus een mentaliteitsverandering nodig. Dit kan gebeuren door empowerment van vrouwen (d.m.v. trainingen, workshops, uitwisseling van ervaring) en vooral uitdagen van vaste denkpatronenontwikkeling en verbreiding van kennis van het verleden en het ontstaan van zulke gedachten om hen in perspectief te brengen. Naast de mentaliteitsverandering

moet ook een verandering in de maatschappij optreden. Vrouwen moeten de mogelijkheid hebben om hun keuzes te implementeren en gelijk behandeld te worden. Er is sprake van een behoefte aan externe emancipatie die wetgeving, politieke beslissingen, budgetverdelingen, de beeldvorming over vrouwen verandert. De overheid en de politiek hebben een belangrijke rol om de ruimte, de voorwaarden te creëren zodat vrouwen hun leven volgens hun persoonlijke individuele “vrije”keuzes vorm kunnen geven.

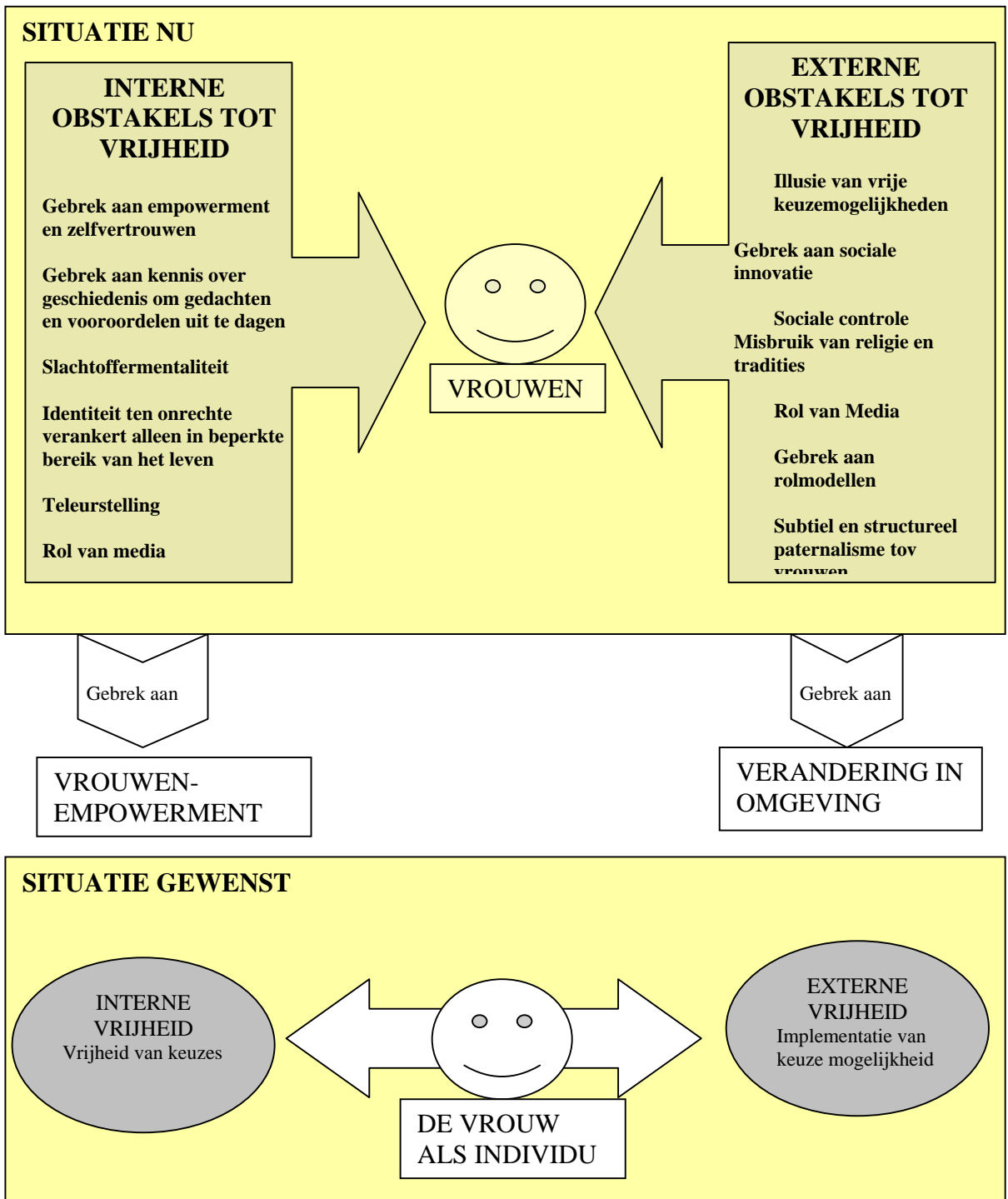
- Geen slachtoffermentaliteit: vrouwen zijn voor zichzelf verantwoordelijk en moeten willen veranderen of veranderingen willen brengen. Maar dat betekent wederom niet dat ze als enige de nodige veranderingen moeten brengen. Emancipatie is een kwestie die alle actoren van de maatschappij betreft. De last voor verandering is gedeeld dus, ook al ligt het initiatief of “claimen” van meer ruimte misschien meer bij de vrouwen.
- De vrouw moet als individu worden gezien en niet als lid van een geslachtgroep of een geslacht-etnische groep (zoals bv. allochtonen vrouwen)
- Geen onconstructieve polarisatie: mannen die het emancipatie gedachtegoed delen, moeten worden inbegrepen in de aanbevelingen en/of projecten.
- Er zijn typisch Nederlandse aspecten geïdentificeerd met betrekking tot emancipatie. Ten eerste lijken Nederlandse vrouwen geen hulp te willen accepteren en alles zelf te willen doen. Men hoort vaak: “ik heb gekozen voor kinderen dus ik moet het zelf doen.” Dit wordt gebruikt tegen het brengen van kinderen naar kinderopvang. Het onlogische en irrationele hierbij is dat het wel in orde is om grootouders of andere informele zorgdragers te vragen. Die zijn toch ook niet de moeder? Ook met schoonmaakhulp of het verdelen van huishoudelijke taken lijkt het moeilijk voor vrouwen om die los te laten. Vrouwen lijken zich vooral te definiëren rond taken om het huis en het gezin. Het is niet duidelijk wat de reden ervoor is. Een les kan toch uit de geschiedenis getrokken worden. Nederland heeft nooit zoals andere Europese landen de paradoxaal positieve gevolgt van de eerste wereldoorlog gehad. Toen waren de mannen aan het front en de vrouwen moesten hen vervangen in alle beroepen en werden zich bewust dat ze het net zo goed konden en ook nog leuk vonden. Geschiedenis leert dat in veel landen na die tijd het algemeen stemrecht ook aan vrouwen werd gegeven.
- Om een valkuil te vermijden wordt hier benadrukt dat emancipatie niet synoniem is voor meer doen en alles zelf kunnen, maar leren het anders te doen, ruimte te nemen om dingen te doen die nog niet mogelijk waren en leren om anderen te betrekken zoals bv. mannen en vrouwen verantwoordelijk voor opvoeding of voor huishouden. Emancipatie is ook niet synoniem voor het negeren van gezin of voor het alleen kiezen tussen of werk of gezin maar meer voor het leren om het leven breder vorm te geven.
- Er kan verder worden geleerd van het verleden en de geschiedenis, met name van de vrouwenbeweging in Nederland en in de wereld. Daarom is er aanbevolen om geen scheiding tussen verschillende groepen vrouwen te maken. Of homoseksuele of allochtonen of ouder etc. Er is ook aanbevolen om geen bepaalde levensvisie met emancipatie te verbinden. In het verleden waren bv een scheiding tussen feministen die dachten dat alleen homoseksualiteit en het negeren van mannen de oplossing was. Daardoor verloren ze de steun van andere vrouwen. De kunst is dus om alle vrouwen ongeacht achtergrond te betrekken en niet een bepaalde levensvisie te propaganderen. Dat gebeurt jammer te vaak in de media mbt emancipatie. Bijvoorbeeld Helen Mees die alleen het werken verdedigt of aan de andere kant de conservatieven die vrouwen naar het aanrecht als het enige recht willen terugsturen. Daarom wordt hier aanbevolen om vanuit de vrijheid van persoonlijke keuzes van de vrouw als individu te denken. Interne en externe emancipatie zouden moeten garanderen dat iedere vrouw ongeacht achtergrond kan kiezen ook al het kabinet wil dat ze meer gaat werken, ook al andere religie misbruiken om ze naar het huis willen beperken.
- Emancipatie is niet nodig uit ideale overwegingen alleen. Het bestrijden van ongelijkheden en leugens in beeldvorming en bewustwording van de vrouw is al rede genoeg om in actie te komen. Naast zulk “ideale” beweegredenen zijn er ook economische redenen. Verspilling van talent is een vaak genoemde argument. Een juiste omgang met vrouwen is van strategische belang. Emancipatie hoort bij sociale innovatie en omgang met diversiteit. Onlangs hebben deskundigen op het gebied van innovatie in Nederland vastgesteld dat sociale innovatie nodig is om technische innovatie te bevorderen.
- Emancipatie is dus een belangrijk strategisch deel van de visie van Delft als Kennisstad. Vooral voor de stad Delft is emancipatie een unieke kans om zich in Nederland te positioneren als innovatieve stad en als koplopers onder gemeenten om emancipatie als sociale innovatie te promoten en bedrijven ermee te helpen.

- Er is natuurlijk ook vastgesteld dat veel van de suggesties en aangekaarte problemen op landelijk niveau behandeld moeten worden. Door subsidies/fondsen en contacten met bijvoorbeeld de directie emancipatie is het mogelijk om pilotprojecten in Delft aan landelijke politiek te verbinden en/of beleid te beïnvloeden op het gebied van emancipatie.

I.4. VISUELE SAMENVATTING

De volgende grafiek vat de bovengenoemde observaties samen.

- Situatie nu: Vrouwen worden te vaak als groep gezien of als verschillende groepen zoals bv. de allochtonen of de autochtonen of de werkenden of de thuisblijvenden. Verder wordt ten onrechte verondersteld dat zulke groepen homogeen zijn terwijl wetenschappelijke literatuur over identiteit (sociale identiteit, salience of identiteit) en culturen erop wijzen dat de identiteit veelzijdiger is. De vrouw is zoals ieder mens onderdeel van verschillende groepen, de vraag echter is wie bepaalt welke groep het meest de identiteit van de vrouw bepaalt. Zo'n benadering van de vrouwenproblematiek is kortzichtig en irrationeel. Het is aanbevolen om deze valkuil te identificeren en te vermijden door vrouwen als individuen te betrachten, met een eigen persoonlijkheid en voorkeuren en diverse talenten (situatie gewenst)
- Situatie nu: vrouwen worden geleefd in plaats van dat ze zelf beslissen. Dat gebeurt d.m.v. meer of minder sterke of zichtbare druk. Er is interne druk (een mentaliteitverandering is nodig) en externe druk (verandering in de maatschappij is nodig zodat vrouwen hun keuzes kunnen implementeren). Er moet aan de interne en de externe druk tegelijkertijd worden gewerkt. De gewenste situatie is dat door empowerment (d.m.v. kennis, training, uitdagen van vaste vooroordelen) vrouwen van binnen "vrij" zijn om hun eigen keuzes te maken. Vervolgens moeten ze de gelegenheid hebben ze te implementeren. (d.m.v. overheidsmaatregelen en structurele verandering in de maatschappij)

II. INVENTARISATIE VAN BESTAANDE SITUATIE IN DELFT

II.1. BINNEN DELFT

Onze eerste stappen waren om de website van de gemeente Delft en het Gemeenhuis zelf te bezoeken op zoek naar informatie en projecten met betrekking tot bewustwording en beeldvorming. Verder hebben we op zoek naar informatie ook onze eigen netwerken geactiveerd. Beneden is een overzicht van de projecten/initiatieven die we op het thema bewustwording/beeldvorming gevonden hebben.

We zijn ons ervan bewust dat de lijst waarschijnlijk niet compleet is. Aan de andere kant, als we een bestaand project niet hebben kunnen vinden, dan is de kans groot dat het project niet genoeg zichtbaar is. Dus zou zo'n project ook voor andere geïnteresseerde vrouwen moeilijk vindbaar zijn.

Activiteit/Initiatief	Aanmerkingen	
	☺	☹
Website www.delft.nl	☐ Zeer praktische tool ☐ Homoseksuele vrouwengroep is een goed voorbeeld: goed zichtbaar	☐ Met uitzondering van enige groepen zijn de meeste initiatieven en projecten voor vrouwen alleen te vinden als men onder "multicultureel" zoekt. ☐ Dus moeilijk vindbaar EN het geeft de impressie dat alleen de allochtone vrouwen behoefte hebben aan emancipatie en/of dat initiatieven alleen voor hen worden bedacht. ☐ Veel info maar niet compleet en te versnipperd. ☐ Zoekwoorden Delft en vrouwen in Google voeren tot vreemde en niet representatieve sites. (In tegendeel tot bv vrouwen en Amsterdam)
Databank Vrouwenorganisaties Delft DVOD(http://members.lycos.nl/dvod/)	Begin van overzichtlijst met alle projecten	☐ Verschijnt niet onder politiek, niet onder onderwijs maar alleen onder multicultureel. → Niet bereiken van autochtonen vrouwen. Bovendien is mogelijk onder "diverse belangen" (beschikbaar op veel pagina's van de site) de "Delftse vrouwen organisaties" te plaatsen. ☐ Nu is het niet mogelijk om direct te klikken op links van de verschillende projecten.
	→ ZIE AANBEVELING 1 en 2	
Websites van lokale politieke partijen	Rolmodellen: Voorbeeld functie van vrouwelijke fractieleiders in raad.	Niets gevonden op de respectievelijke sites van de partijen dat vrouwenparticipatie in Delftse politiek bevordert.
Wethouders en initiatief van wethouder voor emancipatie	☐ Rolmodellen: Voorbeeldfunctie van 3 vrouwelijke wethouders in Delft.	

	☐ Draagvlak en ondersteuning voor plannen en werkwijze van de wethouder voor emancipatie	
Stuurvrouwen	Goede empowerment, training en praktische doelgerichte aanpak om allochtonen vrouwen in besturen te krijgen	☐ niet voor Nederlandse vrouwen ☐ beperkte herhaling (2 groepen alleen)
Technica 10	Goed om meisjes te willen laten omgaan met beta vakken en technische thema's	☐ Jammer dat zo'n initiatief bewijst dat iets moet veranderen mbt het onderwijssysteem of de mentaliteit over wiskunde en beta vakken en hoe het aan vrouwen en meisjes wordt gepresenteerd. ☐ Het is belangrijk dat vooroordelen (vrouwen zijn niet of minder rationeel of kunnen minder met technische thema's omgaan) bestreden worden. Meisjes nu te vaak aangepraat dat ze het niet kunnen en ook niet hoeven. Zie bijlage 1, NRC artikel: wiskunde is een kwestie van oefenen en niet affiniteit → leraren sensibiliseren mbt hun eigen onbewuste vooroordelen.
www.Delftmama.nl	☐ Empowerment en kennis op het gebied van zorg rond zwangerschap en bevalling ☐ Geen scheiding tussen Nederlandse en buitenlandse vrouwen ☐ Helpt vrouwen goed om geïnformeerde keuzes te maken ☐ Brengt verschillende zorgorganisaties samen en kan helpen behoeftes van vrouwen aan te kaarten	☐ Beperkte invloed
www.deadia.nl	Netwerk initiatief van vrouwelijke ondernemers	Recent, moet nog groeien
Diverse organisaties van vrouwen met verschillende achtergronden (Turks, Suriname etc)	Aangepast aan specifieke behoeftes	Versnipperd en weer scheiding allochtonen/autochtonen of binnen allochtonen groepen.
Conclusie	Er is initiatief, veel potentieel en goede wil in Delft.	☐ Initiatieven te ongestructureerd (doelgroep, Nederlandse vrouwen niet vergeten) ☐ Info te versnipperd, gebrek aan centraal punt met alle info rond het thema ☐ Met name op het gebied van beeldvorming/bewustwording niet genoeg initiatieven.

	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Er is ruimte en potentieel voor meer projecten en initiatieven in Delft, vooral op het gebied van bewustwording en beeldvorming. ☐ Het is belangrijk dat initiatieven goed gecoördineerd zijn, dat er ergens centraal overzicht is, digitaal (website) maar ook een laagdrempelige vaste plek (centraal loket voor emancipatie of vrouwenzaken in Delft). Een algemeen plan/structuur moet voorhanden zijn om het veelvoud van projecten te overzien, helpen in de goede baan te leiden en vindbaar te maken en een evaluatie mogelijk te maken m.b.t. gewenste en gehaalde resultaten. ☐ Dus er moeten op lokaal politiek en bestuurlijk niveau middelen vrijgemaakt worden. (o.a. budget voor coördinatie en structuur) ☐ Constructieve samenwerking is belangrijk tussen gemeente en burgers. Het is belangrijk om aan te kaarten wat (nog) beter kan maar ook erkennen wat er al is, vooral de bestuurlijke wil en luisterend oor van de wethouder voor emancipatie. ☐ Emancipatie is een unieke kans voor Delft als Kennis stad
--	--

II.2. BUITEN DELFT: LANDELIJK

Er is gekeken naar landelijke initiatieven die in Delft zouden kunnen overgenomen worden of ten minste als inspiratie kunnen dienen.

<p>Vrouwen aan het werk krijgen is een prioriteit van het huidige kabinet.</p> <p>http://www.ambassadeursnetwerk.nl/index.php?option=com_content <http://www.ambassadeursnetwerk.nl/index.php?option=com_content&task=view&id=163&Itemid=42> &task=view&id=163&Itemid=42</p> <p>website/platform http://www.tecwomen.com/ geïnitieerd heeft om vrouwen te stimuleren in de techniek te gaan</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Kan gebruikt worden als argument om eventuele veranderingen in maatschappij en wetgeving te vragen. ☐ Initiatieven om vrouwen meer te laten doorstromen naar de top van bedrijven zijn niet recent → toont de behoefte aan mentaliteitsverandering
<p>Directie Emancipatie van Ministerie van OCW (www.minocw.nl) de Glazen Muur www.glazenmuur.nl</p> <ul style="list-style-type: none"> - Een onderzoek naar de betekenis van coaching voor de doorbreking van het Glazen Plafond - Margo Brouns, Jacqueline Sibbes en Ruud Tap - Directie Coördinatie Emancipatiebeleid - Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid - Oktober 2002) toont de link tussen coaching en cultuurverandering en het doorstromen van vrouwen naar de top van bedrijven. - Digitale test helpt bedrijven bij verbeteren carrièrekansen vrouwelijke managers www.glazenplafondindex.nl (ook advies en maatregelen om de doorstroming van vrouwen te bevorderen) 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Coaching helpt bij cultuurverandering en het doorstromen van vrouwen naar de top → ☐ Veel info en tools al beschikbaar ☐ Met name aandacht voor gender budget analyse en gender taalgebruik ☐ De deelname door vrouwen aan de
<p>http://www.emancipatieweb.nl/ www.e-quality.nl</p>	

Ministerie van Binnenlandse Zaken en koninkrijksrelaties http://www.emancipatieweb.nl/macht_en_besluitvorming#1872	politiek het grootst is in de landelijke politiek. In de lokale politiek liggen de percentages deelnemende vrouwen lager.
http://www.minocw.nl/actueel/nieuws/35381/Goede-voorbeelden-flexibele-dagindeling.html Vier gemeenten en twee provincies gaan de komende jaren het goede voorbeeld geven voor flexibele openings- en werktijden. Hiervoor kunnen zij een subsidie krijgen van maximaal 50.000 euro. De provincies Zeeland en Drenthe en de gemeenten Deventer, Heerhugowaard, Enschede en Zoetermeer ondertekenden hiervoor samen met minister Plasterk (emancipatie) op donderdag 21 juni een zogenaamde koplopersovereenkomst.	☐ Er zijn mogelijkheden om als stad aan een pilotproject als koploper mee te doen. Subsidie is dan mogelijk, de link met landelijke politiek is gemakkelijk. ☐ Er zijn verschillende Awards voor diversiteit of emancipatie.

II.3. LEUGENS

Verder hebben we een begin gemaakt met ideeën die moeten uitgedaagd en veranderd worden. De raakvlakken met andere werkgroepen is aangegeven. (zie ook de aanvullende illustratielijst in de bijlagen)

Clichés/vooroordelen	Categorie
" pijn hoort bij bevalling " toen misbruik van religie en nu lijkt misbruik van "natuurlijke manier" van bevallen	Zorg, Onderwijs
Mythe van perfecte moeder die thuisblijft	Werk
Vrouwen zijn niet rationeel of technisch	Onderwijs, Werk
Vrouwen hebben een voorkeur voor of zijn beter in ondersteunende en zorgende taken. Vrouwen hebben een moederinstinct. Vrouwen hebben geen ambitie. Vrouwen hebben een andere leiderschapstijl. Vrouwen hebben een betere leiderschapstijl . Vrouwen hebben meer empathie. Vrouwen hebben meer gevoel. Moeten vrouwen schuldgevoelens hebben als ze werken?	Werk
Niemand kan beter kinderen opvoeden dan de moeder.	Zorg
In het verleden was alles beter.	Werk, Zorg
Overgangsklachten horen erbij. Worden ziektes van vrouwen even serieus genomen als die van mannen?	Zorg

III. AANBEVELINGEN

Hoofdaanbeveling	Vrouwen moeten meer zichtbaar worden en meer ruimte en middelen krijgen. → Meer budget en plaatsen van emancipatie op Delftse agenda nodig.
Hoofdrede	☐ Emancipatie is een deel van sociale innovatie en dus een integraal en strategisch deel van Delft Kennisstad. ☐ Unieke kans voor Gemeente Delft om als koploper onder gemeentes zich landelijk als DE kennisstad te positioneren op het gebied van sociale en technische innovatie.

	Aanbeveling	Beschrijving
	DE TOP 3 = PRIORITEIT	
1	Maak (alle) vrouwen zichtbaar	Verbeteren van website www.delft.nl ☐ eigen "vrouwen" subcategorie die zichtbaar is op meerdere pagina's (zie voorbeeld homoseksuele vrouwengroep), ☐ vrouwenprojecten niet meer onder multicultureel ☐ een (zo compleet mogelijk) overzichtslijst met links naar de respectievelijke projecten ☐ aangepaste aanmelding bij zoekmachines zodat representatieve en goede informatie gevonden wordt met de zoekwoorden vrouwen en Delft.
2	Laagdrempelige en Centrale Vaste Plek voor Emancipatie	☐ Versnipperde info→ Een centraal loket is nodig. ☐ Een aanspreekpunt met echte mensen, mogelijkheid geïsoleerde groepen te bereiken en door informele gesprekken verder te helpen. ☐ Gezien het woord emancipatie een soms emotioneel geladen woord is die bovendien allerlei associaties oproept, is er aanbevolen om het woord emancipatie niet te gebruiken. Kiezen van een iets neutrale naam voor een centrale vaste plek voor emancipatie: bv centraal loket voor vrouwenzaken. Doel is om het zo laagdrempel te houden, met name voor vrouwen die het het meest nodig hebben (minder weerstand van mensen die hun zouden kunnen stoppen) of voor vrouwen die "denken" dat ze geëmancipeerd zijn maar toch gevangen zijn in vaste uitgedaagde denkpatronen.
3	Structureel aanpakken coördinatie met duidelijke principes	☐ Principe van vrijheid van individuele keuzes: niet een bepaalde levensvisie opdringen. Reduceren van sociale druk. Heeft het effect om een breed draagvlak te creëren. (interne emancipatie) ☐ Principe van vrijheid van implementatie van individuele keuzes: identificatie van "lijkt op keuzemogelijkheden maar het is niet echt". Wegnemen van obstakels. Dit is vooral van belang voor de emancipatie van Nederlandse vrouwen. (Voorbeeld: pijnbestrijding tijdens de bevalling wordt als keuze gepresenteerd terwijl in reële situaties niet de vrouw beslist maar de omstandigheden en vooral de mensen met wie ze toevallig op die dag mee te doen heeft) ☐ Vrouw als individu niet als lid van een geslachtsgroep of een andere groep reduceren. → geen scheiding tussen allochtonen/autochtonen met name. ☐ Slachtoffermentaliteit niet accepteren, principe van eigen verantwoordelijkheid gecombineerd met ondersteuning, hulp zoeken. ☐ Projecten en initiatieven regelmatig toetsen aan de behoefte van zowel interne als externe emancipatie. De een kan niet

		zonder de andere.
4	Activeren van Delftse politieke partijen	☐ Om de participatie van vrouwen in de lokale politiek te bevorderen. ☐ Kan als “competitive advantage” worden gepresenteerd om partijen te motiveren hun verantwoordelijkheid te nemen.
5	Delftse Award voor emancipatie	☐ Zoals de Pluim voor de vrijwilligers creëren van een Prijs voor organisaties of bedrijven die bijdragen aan emancipatie in Delft.
6	Empowerment Trainingen	Zie beneden onder mogelijke projecten.
7	Operatie Delft Accuse¹ en Delft Koploper	<p>Project met als doelen</p> ☐ de identificatie van “lijkt op keuzemogelijkheden maar het is niet echt”. In andere woorden: waar is de illusie van een keuze voor vrouwen? ☐ Aankaarten van wat nodig is om de keuzemogelijkheid te verhogen ☐ Wegnemen van obstakels, (na eventuele definitie van prioriteiten mbt snelheid van scoren, omvang van impact etc) ☐ Delft kan zich als koploper onder gemeenten profileren en eventueel ook nog subsidies aanvragen. (zie Minocw en eventuele Oranjefonds) ☐ 1. Voorbeeld: pijnbestrijding bij bevalling: meer info systematisch aan alle zwangere vrouwen, betere samenwerking van alle instanties etc. ☐ 2. Voorbeeld: het kabinet wil vrouwen aan het werk maar de schooltijden zijn niet praktisch. In een pilotproject kan de gemeente proberen verandering te brengen in samenwerking met scholen, overleg met ouders., door de discussie op de landelijke politieke agenda te zetten.
8	Delft Historische Stad	☐ De juiste lessen van de geschiedenis trekken om gedachten en vooroordelen over vrouwen te onderzoeken en uit te dagen ☐ Zowel Nederlandse als wereldgeschiedenis maar ook herontdekking van vrouwen geschiedenis in Delft en identificatie van rolmodellen uit het verleden. ☐ Informatie op website zetten, door brochure en scholen verdelen ☐ Voorbeeld 1: vroeger waren secretaresse, jufvrouw, zus typische mannenberoepen en het was bijna ondenkbaar om vrouwen zich daarbij voor te stellen. Nu is het omgekeerd. Welke beroepen zijn vandaag typisch man of vrouw maar in de toekomst niet meer? ☐ Voorbeeld 2: vrouwen zouden te dom zijn om te rijden, stemmen etc en dat zou wetenschappelijk bewezen zijn door de kleinere omvang van hun hersenen. Intussen zijn er andere wetenschappelijke uitvindingen. Leren om wetenschap te schatten maar tegelijkertijd om de juiste kritische vragen te stellen. (met name mbt zogenoemde typische vrouwen eigenschappen zoals multitasking of intuïtie of empathie of andere communicatie of leiderschapstijl etc) ☐ Voorbeeld 3: onderzoek welke strategie vrouwenbewegingen of bewegingen tegen slavernij hebben gebruikt en welke de beste waren en waarom. Doel is dan om de juiste strategie voor emancipatie te ontwerpen. ☐ Voorbeeld 4: was alles in het verleden veel beter en hadden vrouwen meer tijd voor de kinderen omdat ze niet werkten?! Werk op de boerderij of de fabriek, kinderwerk vanaf jonge jaren, geen wasmachine etc. Leren van de geschiedenis dat het

¹ J'accuse is de titel van een tekst van bekende Franse schrijver die ongerechtigheid aanklaagde en bestreed tegen een Franse officier die in het verleden ten onrechte van verraad beschuldigd werd, alleen vanwege zijn religieuze achtergrond.

		ideaal van de thuisblijvende moeder ergens na de industriële revolutie ontstaan is, eerst bij de hoge sociale klasse die zich zo konden scheiden van de andere. Is de thuisblijvende moeder een gevolg van een rijke luxe westerse maatschappij?
9	Delft met Lef	☐ Delftse lokale politiek biedt als eerste in Nederland zijn officiële excuses voor de wet (t/m 1956 of 1958??) die gehuwde vrouwen verbood om buitenhuis te werken. ☐ Kracht van het voorbeeld en het uitgesproken woord om een mentaliteitsverandering te brengen en het erkennen dat het fout was ten op zichte van vrouwen. ☐ Delftse politiek vordert landelijke politiek om zijn voorbeeld te volgen.
10	Delftse Modellen	☐ Rolmodellen zowel man als vrouw uit het verleden en van nu vanuit Delft maar ook landelijk en eventueel van de meer dan 100 landen waar veel Delftenaren vandaan komen ☐ Kracht van de rolmodellen ☐ Kracht van het tonen dat emancipatie is over grenzen en tijd en nog actueel, dus geen westers verschijnsel maar universele behoefte aan vrijheid van de mens.
11	Delftse Design	☐ Inventarisatie van wat vrouwen in Delft stoort als visuele elementen die de beeldvorming over vrouwen beïnvloedt in de stad of landelijk, in de media of buiten ☐ Melding aan een Centrale Plek ☐ Kan ook een eenmalig event met betrekking van media of professionals van het beeld, doel zou ook kunnen zijn: een beroepscode ontwikkelen Doel is bewustwording en training in kritisch denken en kijken.
12	Delft Rationeel en Consequent	☐ Inventarisatie van vooroordelen tav vrouwen ☐ Groeperen in categorie ☐ Aan de hand van historische feiten, en andere data ieder vooroordeel onderzoeken en het irrationele ervan aankaarten. Een aanvullende optie is het vooroordeel tot het eind door te denken om de inconsequentie aan te kaarten. ☐ De kosten van de vooroordelen voor de maatschappij (economische vooruitgang, innovatie, psychische ziektes door onderdrukking etc) aankaarten. Voorbeeld: weg van de kinderen te zijn voor vrijwilligerswerk voelt okee voor vrouwen maar weg van de kinderen voor betaald werk voelt niet goed.

MOGELIJKE PROJECTEN/SPIN OFFS

IN HET KADER VAN EMPOWERMENT

- Training of Informatie (website brochure etc) mbt Financiële persoonlijke planning aangepast op de vrouwen problematiek:**

Het is ons opgevallen dat vrouwen vaak beslissen om niet te werken omdat er niet veel over blijft na het betalen van de kinderopvang. Zo'n beslissing is kortzichtig omdat gefocussed wordt op de korte termijn. Op de lange termijn blijven werken heeft een positief financieel gevolg op het pensioen van de vrouw en op haar werkontwikkeling.

Een beter financieel inzicht kan tot andere of tenminste bewustere keuzes leiden. Het is daarbij belangrijk dat vrouwen de keuze behouden of wel of niet te werken en vooral hoe. Het is mogelijk dat de financiële dekking van de vrouw ook als ze thuis blijft anders, d.w.z. beter, zou worden geregeld als zonder het bijwonen van de training of het halen van de informatie.

- Training of Informatie (website brochure etc) mbt persoonlijke levensplanning aangepast op de vrouwen problematiek:**

Om vrouwen die tenderen zich alleen rond gezin en huishouden te definiëren een brede visie van hun leven te geven en tools geven om hun leven beter en uitgebalanceerder vorm te geven.

□ **Workshop Positieve Ervaringen of eenmalig of/en met herhalingen:**

Drie vrouwen geven een voorbeeld hoe je emancipeert met de kracht die uit jezelf komt. > Doelgroepen zouden kunnen zijn, een allochtone vrouw, een bijstandsgerechtigde vrouw en een gehandicapte vrouw. > Deze vrouwen vertellen in een korte lezing van ongeveer twintig minuten over hun leven en hoe het hen gelukt is economisch zelfstandig te worden. Daarna in gesprek met de aanwezige vrouwen. Het is ook een idee om groepen die meerdere malen bij elkaar kunnen komen, bijvoorbeeld een Kookgroep, samen koken / samen eten. Een consumindergroep waarin je elkaar positief helpt om met minder, meer > te kunnen doen. Bij al deze zaken is de insteek om positief te praten maar ook de woorden om te zetten in daden. Dus een goede gespreksleider is nodig en ook een follow-up persoon.

thema bewustwording en beeldvorming.doc

Delft, september 2007.

Audrey Wijks, Catherine Bij de Vaate, (Met medewerking van Marion Zeimetz en Ans Rijnveen)